

Sygn. akt VI Ga 274/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Andrzej Borucki

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2020 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: M. M.

przeciwko: A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 10 grudnia 2019 r., sygn. akt V GC 1085/17

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie V Wydziałowi Gospodarczemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 274/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 sierpnia 2020 r.

sporządzone w trybie art. 505¹³ § 2 k.p.c.

Powód M. M. domagał się zasądzenia od pozwanej A. K. kwoty 7.452,75 zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

Kwota dochodzona pozwem stanowić miała zapłatę za materiały budowlane oraz prace budowlane wykonane przez powoda omyłkowo w budynku F na inwestycji pn. Kompleks Mieszkaniowy „N.” W. ul. (...) objęte fakturą (...).

W sprzeciwie od wydanego przez Sąd nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Zarzuciła, że strony nie łączyła żadna umowa. Przyznała, że co prawda strony prowadziły rozmowy, aby pozwana przejęła wykonane roboty, jednak powód miał dokładnie wskazać jakie (z dokładnym wyliczeniem) oraz miał zostać sporządzony protokół odbioru tych prac przez pozwaną, to jednak przedłożona przez powoda wiadomość sms w postaci wykazu materiałów budowlanych była jedynie propozycją i nie została zaakceptowana przez pozwaną. Zarzuciła dalej, że powód nie przystąpił do sporządzenia protokołu odbioru wykonanych prac oraz nie wskazał dokładnie rozliczenia jakich prac żąda. Pozwana zgłosiła także zarzut potrącenia.

Sąd Rejonowy w trakcie sporu ustalił, że powód zawarł umowę nr (...) z dnia 10 listopada 2015 r. z (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., w związku z realizacją prac budowlanych na inwestycji pn. Kompleks Mieszkaniowy „N.” W. ul. (...).

Na podstawie tej umowy zobowiązał się do kompleksowego wykonania tynków gipsowych i cementowo-wapiennych na budynku D1 (piętro 0 i 1 i klatka schodowa od -1 do 1) oraz przygotowania lokalu do odbioru w ilościach i sposobie wykonania zgodnych z projektem wykonawczym.

Jeszcze przed podpisaniem w/w umowy powód omyłkowo przystąpił do wykonania prac budowlanych stanowiących jej przedmiot w budynku F IV piętro, zamiast w budynku D1 (piętro 0 i 1 i klatka schodowa od -1 do 1). W budynku F powód wykonał część prac budowlanych. W dniu 6 sierpnia 2015 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. zawarł z pozwaną umowę nr (...) na podstawie której zobowiązała ona się do kompleksowego wykonania tynków gipsowych i cementowo-wapiennych na budynku C, D, E wraz z garażem -1 w ilościach i sposobie wykonania zgodnych z projektem wykonawczym na inwestycji pn. Kompleks Mieszkaniowy „N.” W. ul. (...). W dniu 22 grudnia 2015 r. powód wystawił na rzecz pozwanej fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 7.452,75 zł brutto na którą składają się kwoty: 4.813,23 zł brutto tytułem materiałów budowlanych zastosowanych do wykonania tynków gipsowych oraz 2.639,52 zł brutto tytułem wykonania tynku gipsowego w dwóch pomieszczeniach budynku D1, z terminem płatności wynoszącym 14 dni.

Według ustaleń Sądu pismem z dnia 8 stycznia 2016 r. pozwana zwróciła powodowi w/w fakturę, wskazując iż podczas odbioru prac tynkarskich w budynku mieszkalnym F kierownictwo budowy nie wyraziło zgody na zafakturowanie 303m² tynków oraz, że nie wyraża zgody na koszt robocizny wynoszący 500,00 zł. Pismem z dnia 13 stycznia 2016 r. powód ponownie przesłał pozwanej fakturę VAT nr (...), podając iż w dniu 12 stycznia 2016 r. otrzymał od firmy (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. informację o zafakturowaniu całości prac w budynku F i o zatrzymaniu tylko część kwoty (7%) – a to do momentu przygotowania lokali do odbioru końcowego robót.

Pismem z dnia 18 stycznia 2016 r. pozwana ponownie zwróciła fakturę VAT nr (...) wskazując iż według dokonanych przez nią obmiarów w budynku F na IV piętrze jest 5.478,00 m² podczas gdy (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. przyjęło 5.141,00 m². Podał iż odmawia przyjęcia faktury chyba że powód wystawi dodatkowo korektę pomniejszającą wartość faktury o 94 m² i 500,00 zł.

Powód wystawił fakturę korygującą nr (...) do faktury nr (...) zmniejszającej wartość należności ujętej w fakturze nr (...) do kwoty 4.198,23 zł, którą pismem z dnia 25 stycznia 2016 r. przesłał pozwanej. Z kolei pismem z dnia 11 lutego 2016 r. pozwana wskazała iż otrzymała od inżyniera budowy zawiadomienie o odpadaniu tynku z sufitów na budynku F piętro IV w lokalach (...). Podniosła, że dokonała naprawy uszkodzonych tynków w związku z czym poniosła wydatki w wysokości 4.084,80 zł brutto oraz potrąciła w/w kwotę z należnością powoda ujętą w fakturze VAT nr (...) wraz z fakturą korygującą nr (...).

Ostatecznie, pismem z dnia 22 listopada 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 7.452,75 zł wraz z odsetkami od dnia 5 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem należności ujętej w fakturze VAT nr (...).

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 10.12.2019 r. oddalił powództwo (pkt I) i ustalił, że koszty procesu w całości ponosi powód, zaś ich szczegółowe wyliczenie i zasądzenie pozostawił referendarzowi sądowemu (pkt II).

Uzasadniając wyrok Sąd stwierdził, że przedmiotem sporu była kwestia zasadności żądania powoda odnośnie zasądzenia od pozwanej kwoty, tytułem zapłaty za prace budowlane wykonane przez powoda omyłkowo w budynku F na inwestycji pn. Kompleks Mieszkaniowy „N.” W. ul. (...).

Sąd wywiódł dalej, że roszczenie powoda oparte została na treści art. 405 k.c. podając kolejno, że zgodnie z art. 6 k.c. na powodzie spoczywał ciężar dowodowy wykazania opisanych przesłanek roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Tymczasem – w ocenie Sądu - powód nie wykazał wartości rynkowej wykonanych prac, ani też materiału pozostawionego na terenie budowy. W świetle dowodów zgromadzonych w sprawie brak jest również podstaw do

ustalenia jaką ilość jakiego konkretnie towaru pozostawił on na budowie oraz czy materiał ten był wykorzystany przez pozwaną, bądź (...) sp. z o.o.

Sąd zaznaczył, że powód wykonał przedmiotowe prace na rzecz (...) sp. z o.o. i to ten podmiot uzyskał korzyść majątkową z tytułu wykonania przez powoda części robót na inwestycji i w związku z tym to od w/w Spółki powód winien dochodzić zapłaty za wykonane prace.

Zdaniem Sądu, w świetle twierdzeń powoda o skierowaniu do pracy w mylnym budynku przez przedstawiciela działającego imieniem (...) sp. z o.o. rozważenia wymaga kwestia ewentualnego zobowiązania umownego zawartego pomiędzy powodem a w/w podmiotem, pomimo braku zachowania formy pisemnej umowy. Ustalenie tej kwestii nie stanowiło jednak istotnej okoliczności niniejszym postępowaniu. Dlatego też Sąd oddalił powództwo w całości o czym orzekł w pkt. I wyroku.

O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając nimi w całości powoda. Na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe wyliczenie należnej powodowi kwoty kosztów postępowania Referendarzowi Sądowemu.

Apelację od tego wyroku wniósł powód, zarzucając Sądowi Rejonowemu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na:

- pominięciu istotnych faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, tj. że pozwana otrzymała od (...) Sp. z o.o. w K. wynagrodzenie za prace polegające na wykonaniu w budynku F tynków gipsowych i cementowo - wapiennych zgodnie z umową nr (...) i aneksem nr (...), które częściowo zostały wykonane przez powoda (zeznania powoda, umowa nr (...)),
- pominięciu istotnych faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, tj. że powód przekazał pozwanej materiały budowlane tj. zaprawę K. (zeznania powoda, zeznania świadków M. Z. i D. S.),
- pominięciu istotnych faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, tj. że pozwana w piśmie z dnia 8 stycznia 2016r., 18 stycznia 2016 r. oraz 11 lutego 2016r. nie kwestionowała obowiązku zapłaty ceny za materiały budowlane ujęte w fakturze nr (...) w kwocie 3 413,20 zł netto, 4 198,23 zł brutto (pismo pozwanej z dnia 8 stycznia 2016r., pismo pozwanej z dnia 18 stycznia 2016r., pismo pozwanej dnia 11 lutego 2016r.)

1. obrazę przepisów postępowania, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego materiału dowodowego, pominięcie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów, dokonania istotnych ustaleń z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego co doprowadziło Sąd Rejonowy do błędnej oceny, że korzyść majątkową z tytułu wykonania przez powoda części prac na inwestycji uzyskał (...) Sp. z o.o., w sytuacji gdy podmiot ten zapłacił pozwanej wynagrodzenie za prace wykonane przez powoda, a pozwana bez ich wykonania otrzymała zapłatę oraz, że pozwana nie jest zobowiązana do zapłaty ceny za materiały budowlane w kwocie 4 198,23 zł brutto,
- art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 235² § 1 pkt 2, 3 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność ustalenia wartości prac wykonanych przez powoda i wartości materiałów, mimo iż wniosek ten był istotny dla wykazania wysokości roszczeń dochodzonych przez powoda i zmierzał do wykazania wartości prac wykonanych przez powoda w budynku F na IV piętrze oraz wartości materiałów budowlanych,

2. obrazę przepisów prawa materialnego, tj.:

- 405 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że to (...) Sp. z o.o. w K. uzyskała korzyść majątkową z tytułu wykonania przez powoda części prac w budynku F, w sytuacji, gdy pozwana bez

wykonania prac otrzymała od (...) Sp. z o.o. w K. wynagrodzenie za prace wykonane przez powoda, a zatem to pozwana uzyskała korzyść majątkową kosztem powoda,

- art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że powód nie wykazał wartości rynkowej wykonanych prac oraz wartości materiałów budowlanych pozostawionych na terenie budowy w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy pominął wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność ustalenia wartości prac wykonanych przez powoda i wartości materiałów,
- art. 535 k.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy pozwana odebrała od powoda materiały budowlane wymienione w wiadomości sms z dnia 30 listopada 2015r. i nie zapłaciła powodowi ceny.

Na podstawie art. 381 i 382 k.p.c. skarżący wniósł o:

- zwrócenie się do (...) Sp. z o.o. w W., ul. (...) o nadesłanie planów kompleksu mieszkaniowego w W. przy ul. (...) w budynku F na IV piętrze,

- dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność ustalenia wartości prac wykonanych przez powoda i wartości materiałów, które powód zużył do wykonania tych prac w lokalach znajdujących się w kompleksie mieszkaniowym w W. przy ul. (...) w budynku F na IV piętrze i przekazał pozwanej.

Wskazując na powyższe podstawy zaskarżenia skarżący wniósł o zmianę wyroku w pkt I i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 7 452,75 zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania z obie instancje.

Żądaniem ewentualnym wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację (k.352) pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda jest zasadna.

Niniejsza sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym, wobec czego stosownie do art. 515¹³§2 k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Jednocześnie na podstawie art. 505¹²§1 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji stwierdzi, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku, uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania. Regulacja powyższa stanowi rozszerzenie zakresu stosowania art. 386 § 4 k.p.c., stąd w postępowaniu uproszczonym sąd drugiej instancji musi uchylić zaskarżony wyrok w razie stwierdzenia nieważności postępowania (art. 386 § 2 i 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a może go uchylić i przekazać sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, jeżeli z powodu naruszenia przepisów postępowania sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy.

W okolicznościach sprawy Sąd dopuścił się naruszeń zarzucanych przez powoda w apelacji. W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 7 452,72 zł wraz z odsetkami tytułem wykonanych prac budowlanych w budynku F na inwestycji pn. Kompleks Mieszkaniowy „N.” W. ul. (...). Pozwana w istocie nie kwestionowała faktu wykonania robót lecz ich zakres i wartość, a dodatkowo zgłosiła zarzut potrącenia z tytułu

przysługującej jej względem powoda należności na kwotę 4 084,80 zł stanowiącej koszty poniesione przez nią z tytułu naprawy wadliwie tych wykonanych przez powoda prac za które wynagrodzenia się domagał w niniejszym procesie.

W badanej sprawie Sąd I instancji oddalając powództwo ograniczył się wyłącznie do materiału dowodowego w postaci dokumentów i zeznań świadków dochodząc do wniosku, że powód nie wykazał wartości wykonanych prac ani też materiału pozostawianego na terenie budowy (art. 6 k.c.). Wnioski takie są sprzeczne już choćby z tego powodu, że Sąd uznał w całości za wiarygodne zeznania świadków M. S., S. S., M. Z., D. S. i S. K. wskazując, iż są one spójne, logiczne i nie pozostają w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym (strona 5 uzasadnienia). Tymczasem świadek S. S. w swoich zeznaniach wycenił sporne prace na około 3 tys. zł, z kolei świadek M. Z. wskazał na pozostawiony pozwanej materiał budowlany w postaci 2 - 3 palet worków gipsu firmy (...) (łącznie 1 100 kg gipsu na jednej palecie) i okoliczność tę potwierdził świadek D. S.. Świadców także wskazali na zakres prac w tym: zagruntowanie ścian i sufitów, przeklejone listy (...), zabezpieczenie okien, osadzenie narożników na winklach. Zeznań tych Sąd w żaden sposób nie zestawiał z pismami pozwanej z dnia 8.01.2016 r., 18.01.2016 r., czy też 11.02.2016 r, w których pozwana ustosunkowywała się do obmiarów robót wykonanych przez powoda. Także w żadnej mierze Sąd nie wyjaśnił okoliczności obciążania przez pozwaną powoda odpowiedzialnością za odpadanie tynku (rzekomo w miejscu wykonanych prac) i zgłoszonego w związku z tym zarzutu potrącenia wzajemnych wierzytelności stron (pismo k. 25). Zaznaczyć należy, że pozwana już w sprzeciwie ów zarzut podniosła. Zarzut potrącenia Sąd I instancji winien rozważyć przy zastosowaniu art. 505⁴§2 k.p.c., który dotyczy kwestii dopuszczalności jego podniesienia w postępowaniu uproszczonym, ale przede wszystkim kwestia ta jest istotna w kontekście rozważenia ewentualnego uznania roszczeń przez pozwaną, co Sąd I instancji zupełnie pominął.

Niezasadnym było – zdaniem Sądu Okręgowego - oddalenie przez Sąd I instancji wniosku strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, na okoliczność ustalenia wartości prac wykonanych przez powoda i wartości materiałów które powód zużył do wykonania tych prac w lokalach znajdujących się w kompleksie mieszkaniowym w W. przy ul. (...) w bud F na IV piętrze. Dowód ten bezsprzecznie zmierzał do wykazania przez powoda wysokości roszczenia. Sprzecznym z zasadami logiki jest uznanie w tych okolicznościach przez Sąd, że ów dowód był nieprzydatny dla rozstrzygnięcia, a konsekwencji oddalenia powództwa w oparciu o art. 6 k.c. i obciążenie powoda ciężarem nieudowodnienia roszczenia.

Sąd I instancji dokonał także błędnej wykładni art. 405 k.c. poprzez uznanie, że powód swoje roszczenie winien kierować do (...) Sp. z o.o. w K.. Podmiot ten bowiem nie uzyskał korzyści majątkowej kosztem powoda, jedynie uregulował należność za prace zafakturowane przez pozwaną. Pozwana z kolei według twierdzeń powoda otrzymała całą należność za prace, a więc także i te, które wykonał powód, słusznie zatem sformułowano żądanie pozwu.

Powyższe naruszenia zdecydowały o uchyleniu przez Sąd Odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej (art. 108 § 2 k.p.c.).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy dokona oceny zgłoszonego w pozwie żądania na tle całości zaoferowanego w sprawie materiału dowodowego z dokumentów, zeznań świadków oraz stron uwzględniając przy tym uwagi poczynione przez sąd Odwoławczy w treści niniejszego orzeczenia. W szczególności Sąd przeprowadzi dowód z opinii biegłego zgłoszony przez powoda na wskazywane przez niego okoliczności i oceni ten dowód w korelacji z całokształtem okoliczności sprawy. Sąd I instancji rozpozna także zgłoszony przez pozwaną zarzut potrącenia i rozważy czy można zarzucić pozwanej odpowiedzialność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (art. 405 k.c.).